

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TARSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap
Előfizetési ár:
 Egész évre 5 frt — kr.
 Félévre 2 frt 50 kr.
 Negyedévre 1 frt 25 kr.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
 Városház és nagytemplom utca sarkán hova
 a lap szellemi részét illető közlemények és
 előfizetési pénzek küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza,

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad helyben
 SÁMUEL A. LAPTULAJDONOS.
 Ugyanitt egyes számok is kaphatók.
Egyes szám ára 10 kr.
*Hirdetések és nyilvántári közlemények jutányos
 áron vétetnek fel.*

Olvasóinkhoz.

Minden embert legközyvetlenebbül saját városának, megyéjének dolgai érdekelnek. E tekintetben a „Szarvas és Vidéke“ egy jó helyi lap feladatát — semmi kívánnivalót fenn nem hagyva — szándékozik végezni. De e mellett még többre is vállalkozik e lap: nevezetesen pótolni igyekszik az országos lapokat is azon olvasóira nézve; kiknek ujság olvasásra, járatásra idejük, vagy anyagi erejük korlátolt.

Mindenek fölött tartalmasságra, tartalmi dusságra törekszik a „Szarvas és Vidéke“. Nem ad olvasóinak betűvel tele, de eszmeüres lapokat. Sorra veszi s alapos cikkekben megbeszéli a társadalmi élet összes kérdéseit, bajait, feladatait. S hogy ezt tehesse, maga köré kiváló munkatársakat csoportosított. S mikor gyorsan és pontosan értesít e lap minden fontosabb városi, megyei, hazai sőt külföldi eseményről is: ezt oly magasb, eseményi irányzattal teszi, hogy az eszmények zűrzavara, s az élet apróságainak szövevényei közt, mindenütt rámutat a kort

uraló, vezető, mozgató eszmékre. Mert mi megvagyunk győződve, hogy mint minden kort, úgy korunkat is eszmék uralják nem pedig fegyver és pénz, tehát nyilt és alattomos erőszak, mint látszik. *Mi rendületlenül hiszünk nemzetünk, mint az emberiség derült magasztos jövőjében: s e meggyőződésünk erejét olvasóinkba átplántálni törekszünk.*

Ekkép szellemi szükségleteiket kielégítve lelik e lap által a legműveltebbek is. A kevésbé képzeteknek pedig nemesak mulattatásul, nemesak megizható gyors hírtökül, hanem mondhatni iskolául szolgál; mert belőle az általános műveltség lényegét sajátíthatják el (s így a náluk hiányzó iskolázottságot pótolhatják); megösmérhetvén közleményeinkből az összes jelen közállapotokat, megérthetvén e kor minden mozgalmait, a jelen hazai és világhelyzetet; és így hozzá járul e lap ahhoz, hogy ők is az élet szinpadán magukat igazán emberekül érezhessék és hordozhassák. De ezt úgy teszi lapunk hogy nem lesz áll a néphez, nem hizeleg a tömeg gyengéinek; hanem a népet a művelt

osztály színvonalához fölemelni törekszik.

Ha az országos lapok szélesebb körben, nagyobb tömegekre terjedőleg terjesztik a szellemi haladást: a „Szarvas és Vidéke“ mint helyi lap meg azt tűzte ki feladatául, hogy a *műveltség sugarait a nép legalsóbb rétegeibe is eljuttassa*; mert meggyőződésünk szerint az ember boldogságának ez a minden többit magában foglaló feltétele: a műveltség. Sőt nem csak a boldogságnak, de csupán magában már az „ember“ létnek is — e szó etnikai értelmében — ez a feltétele. Műveltség nélkül az ember „csak emberi állat“ volna, nem Isten képe, hanem csak az emlős állatok egy faja.

Hazánkra nézve a nagy társadalmi ujjá alkotónak gróf Széchenyi Istvának és boldogult jeles közoktatásügyrünknek Trefort Ágostnak elveit hangoztatjuk: *„Legyen a magyar nemzet számban, vagyban és szellemben nagy; így biztosíthatja magának új ezredévekre az életet és fényes jövőt.“*

TÁRCSA.

Egy szegény ördög.

„Mellette és körülé vannak,
 Romai sok törött ruhájnak.“

Arany János.

Találkoznak a világon oly átok vert lelkek, kiknek szívök képtelen az öröm és gyönyör érzésire. Hol mások örülnek, vigadnak; ők ott megmagyarázhatlan ok miatt szenvednek és emésztődnek. Szerencsétlen emberek, kiknek számára nincs az életnek kéje; kiknek ön szívökben terem a méreg, mely mindent keserüvé tesz előttiük, a mi másnak édes. Hazát tévesztett lények, kiknek más csillagzatban kellett volna szület-

niök; s kikre nézve ez idegen világ — a föld — örömei élvezhetlenek; s szívök rideg ürét csak a végtelen bh tölti ki, mely czélt hibázott életük keserü gyümölcse. E bánatban és e bánatnak élnek; abból kibontakozni nem képesek és nem akarnak.

Rendesen mély érzésű emberek különben ők, és épen nem életunottak; sőt szeretik az életet, s végtelen benyomást tesz rendszerint tul fogékony lelkükre a természet fenséges pompája. Gyakran, s kedvvel merülnek el a messzeségben elmosódó látáshatár szemléletében; s ilyenkor oly magyarázhatlan ábrándok, — s oly sajátos vágy: messze-messze, távoli tájra szállni, fogja el őket, hogy midőn ábrándjaikból kiocsudnak, mintegy árvaság érzetétől fogódik el szívük; s valami nyomasztóság fájdalmas érzelve miatt, — mely mintha e világ szük köre, vagy a lég tulsúlyából származnék, — szinte sirni volna kedvük.

Az eső halk susogása, a tornyosuló felhők, a villám cikázó fénye, az ég mosolygó kékje, a zene hangjai, mind, mind oly hurokat rezgetnek meg, oly érzelmeket költenek szívökben, minők mások előtt ösméretlenek. Névtelen vágyak, miknek e föld nem hazája; üntudatlan epedés elérhetlen dolgok után: fakadnak lelkükben. S csodálatos mikroszkoppal bírnak, érdesnek, durvának, homályosnak látni azt, a mi másnak sima, finom, átlátszó; végtelen bajnak érezni azt, mit mások észre sem vesznek.

Egy ilyen lelkületű ember élettörténetét tárgyazzák e lapok. Boldog, a ki ez alakban saját képére nem ösmér!

* * *

Holdasi Tódor szegény szülők egyetlen gyermeke volt. Apja ács vala, és ennek kívánságára mérnöknek készült; bár e pályához sem hajlama, sem nagy tehetsége nem volt. A harmadik évet végzé már e

Az emberiség egvetemére nézve pedig lapunk a nyílt és tántoríthatlan igazi szabadelvűség zászlaját lobogtatja, melyre írva van: „Minden osztály, faj, felekezeti, különbségeken fölül emelkedve; legyen minden ember egyenlő a szabadságban és testvériségben!”
Nyíri Elek.

A társadalom.

Az hogy mi tudósításainkban, fejtegetéseinkben a politikát mellőzzük, nem fog érdekességünkben levonni. Sőt szerintünk egy a kor színvonalán álló, korunk eseménydús, eszméktől forró társadalmát figyelemmel kíséző s értő társadalmi lap érdekesebb lehet ma; mint egy olyan lap, mely untalan csak a politika száraz csepűjén rágódik.

Mig ezelőtt a világ jóformán politikából állott csak, az állam minden volt, a társadalom semmi; a világesemények folyamát az államokat személyesítő fejedelmi udvarok cselszövényei s uralom-vágyó tervei, fondor diplomaták fufangjai, s legfeljebb még ez s ez herczeg vagy hűbér ur viselt dolgai töltötték ki; a népről azt se kérdezték, azt se tudatták, hogy hogy van vagy mit csinál, mert robot munkák, s uralmi czélokra szolgáló háborusdik vak eszköze volt csak; szóval a világtörténelem fejedelmi házak s háboruk történelme volt csupán: addig ma már a történelem kiválólag a társadalom történelmévé, a népek történelmévé, a béke műveinek történelmévé, a művelődés történelmévé emelkedett. A társadalom legalább is egyensúlyu, rangu s tartalmas ma az állammal, s mind élénkebb nyüzsgés-forgás színhelyévé lesz az, az emberiség minden irányú (közegészségi, közgazdasági, közművelődési, társulási) élettevékenységétől;

pályán, midőn apja meghalt, s anyja egy testvéréhez, n . . . i birtokos nőtlen emberhez költözött lakni. Tódor nagybátyja kivánságához képest a szünidőkre hozzá s illetőleg anyjához jött.

Tódor búval született. Már gyermek korában mintha bántódott volna rajta, hogy a világra jött. Később pedig gyermek és ifju társai szivtelensége — kik nem értették meg őt, s kik közül különös, melancholikus, nem e világba teremt jellemével egyet sem birt megnyerni barátul; — szülői szűk anyagi viszonyai, a küzdelem és szenvedés teljes élet mely tanulói pályáján kíséerte: még borultabbá tették kedélyét. Vig volt ő a társaságban, s bár kivel ha szólt, vidámak, élcesek valának szavai; de mihelyt magában maradt, elkomorult. Bár megvilágítá arczát a jó kedv sugara, lelke sötét maradt.

Az N . . . falu mellett elfolyó Körös,

folyton új és új eszméket vet fel, új és új mozgalmakkal lesz viselős.

A hűbériség eltörlésével ugyanis az ember egyenlősülvén, az egyén felszabadulván: ez magával, a maga jólétével törődik most már, nem udvari érdekekkel; nem a nép kérzi már, mit csinálnak az udvarban, minő ott a hangulat s szándék, hanem az udvarban kérdik mit csinál, hogy érez. mit szándékol a nép; nem a nép néz fel ma már az udvarok, nagyurak színjátékára, hanem azok néznek le a népre. Szóval a népek már nagykorúságot értek; nem a miatt fáj ma már a fejök, — s nem igen kapnak össze rajta mint a „régijó világban” — hogy valjon nem csonkul-e valahol a világ valamelyik sarkán valami fejedelmi csemetének „öröklött joga”, mint akkor mikor a népek még tulajdon tárgyai voltak; hanem inkább azzal gondolnak, hogy nem csorbulnak e valahol az ő saját anyagi vagy egyéb rendü érdekeik. Az uralkodók viszik ma a nép érdekeit, nem a népek az uralkodók érdekét. Az emberek ma már nem tekintik létezeljoknak és legfőbb büszkeségöknek, boldogságuknak mint a „régijó időkben” ha valamely udvari érdekekben tömegesen a mézarszékre mehetnek. ember-társaikat tömegesen pusztíthatják, azok országát az ő urok számára meghódíthatják; hanem jobbnak tartják békében megférti szomszédaikkal, legfellebb termelvényeik számára igyekeznek jól fizető piacokul meghódítani azokat; országok pusztításánál élvezetesebbnek felik saját kulturát fejleszteni, a másokét tiszteletben tartani, s kulturájok termékeit kicserélve mindkettőt békében élvezni. Nincsenek kibékitve jelenben már a uépek bármely elnyomatás árán is azzal, hogy az ő fejedelmi urok sok

egy füzessel benőtt kis fűszigetet képez, melyet egy ásott Körös egészen szigetté tesz. Ennek tulsó oldalán, hol a fűzek a vizig hajolnak, egy rozszant pad és gyepeg állott a fák sátra alatt. E kis hajlék előtt rendszeren egy esolnak volt kikötve.

Itt töltötte Tódor ideje legnagyobb részét, nagybátyja könyveit buvárolva. Egyedül a tudomány volt az, mely oly élvezetet nyújtott neki, melybe keserűség nem vegyült. Olykor kilovagolt a mezőre az aratókhoz; de rendszeren reggel korán fölhajította a csolnakot helyéig s ott töltötte a napot délig. Délután ismét fölcsónakázott és midőn este csendesen leringatta magát a habokon, megzendültek szomorú dalai.

A nagybátya háza a vizparton feküdt, kertje lenyúlt a folyóig.

(Folytatás köv.)

más fejedelmeknél hatalmasabb; hanem annál hogy másutt a mások urai lehessenek, többet adnak arra, hogy otthon a maguk urai lehessenek. Nem lelik ma már kárpótolva magukat az emberek minden elhanyagoltatásuk, sanyaru nélkülözésük, nyomorgásuk közt is az által, ha sütkérezhetnek urok hatalmi fényében, mint a „régijó világban.” Nagyot fordult — szóval — a világ sorja a forradalmak ideje óta s a társadalom élet-tünetei, kérdései ma legalább is oly érdekek mint a politika kérdései.

Nemesak, de határozottan előtérben áll, tulnyomóbb ma már a társadalom az állam felett. Az állam csak pusztá forma, a társadalom a tartalom; de az a forma (mint minden természetes forma) is a tartalom lényegében, természetében gyökerezik. A társadalom uralkodó eszméi rányomják bélyegöket az államra, nemesak; de az állam mindenestül csak kinyomata a kor társadalmának, az azt uraló eszméknek; a társadalom teremti magának azon alakot. Az államokat csak a ruha, melyet a társadalom egyidőre felöltött. Természetesen, mert nem felülről szabályozzák ma már a népet; hanem alulról a nép szabályozza ma önmagát. Ezért a politika ma jóformán csak személyes kérdések s némi csekély elvi jelentőségű kérdések összege. De a világ nagyot nem változik azzal, hogy melyik jut az egymással versenyző politikusok közül a kormányrudhoz, de még azáltal sem igen, hogy melyik párt jut többségre; mert a politika iránya lényegileg nem változhat miután azt a társadalom uralkodó iránya szabja meg. A korszellemmel, mely ma a haladás, a szabadelvűség, a társadalom hangulatával, uralkodó osztályával, mely ma a középosztály, a harmadik rend, ellenkező államforma vagy kormányzat egyszerűen nem lehet. Az állam csak a konkrét esetlegességek összege, melyek szerinta kortörekvése: a haladás, valahol épen történik; melyekben a kor elve: a szabadelvűség kifejezést, valósulást lel.

A társadalom a lényeg, az állam csak a forma. A társadalom az okmány szövege, az állam csak a pecsét rajta. Hogy ez így van, — vegyük bár sorra azokat a nagy kérdéseket, melyek ma az embervilág keblében élnek, — kitűnik. Nemzetiségi kérdés: a társadalom kezében van; nálunk is a társadalom alkotta meg, tartja fenn s vezeti az ezen eszmének szolgálatában álló kultur egyleteket. Socialis kérdés: ez meg még nevén is, nemesak lényegén társadalmi ügy. Nő-emancipáció: — mely kérdés különösen Amerikát és Angliát zaklatja,

de nálunk is mindinkább feltőlül — szintén társadalmi kérdés. Gazdaság, ipar, kereskedelem, vámpolitika, nevelés, kultúra, művészet, tudomány stb. mind, mind társadalmi ügy.

S épen azért, mert a népek önmagok urai ma, nem csak a jelen gyökeredzik a társadalomban; hanem a társadalom méhe rejti a jövőt is. Ott pattan ki, ott érik, ott forrong, ott születik minden új eszmé, törekvés, mozgalom, fordulat mely a világot megváltoztatja s annak új arcot ad.

A kit tehát az emberiség életének igazilényege, az emberi lét nagy problémái az emberi haladás valódi menete érdekelnék, nem pedig csak a felszínes, csak a márt érintő politikai csetepaték: az inkább fogja érdekelni a társadalomnak mélyreható, fontos eseményeit, életteljes-, az emberiség nagy és igazi közérdekeit vivő folyamát, mint a politika sivár, csupán formákat s klikk vagy személyes érdekek tusáit felmutató herce-hurczáit; vagy legalább fogja annyira figyelemmel kísélni mint azt.

Közegészségügy és közgazdaság.

II.

A vagyonosodásnak oly előmozdítása, hogy minden röögöt eke, kapa alá ad az ember, nagyon mára való eszű gazdálkodás.

A föld ily módu szaporításának különben is határa van; míg ellenben ha az ember a föld szaporítására nem kiterjeszen (külső nagyobbitás útján), de belterjesen (a föld termőerejének növelése útján) törekszik, annak nincs határa. Külső kiterjedés szerint a város határát meg nem kétszerezheti semmi bölcsesség, s egy gazda sem csinálhat külső kiterjedés szerint birtokából kétannyi területet semmi okossággal sem. Nemcsak kétannyit, de csupán egy rőffel sem nyújthatja azt külső kiterjedés szerint. Külső terj szerint birtokot nagyobbitni csak újabb vásárlás útján lehet. De ha mindenki így gyekszik fekvőségét nagyobbitni, akkor a telkek árai mind magasabbra szöknek s tehát mind lehetetlenebb lesz a birtok nevelés. Ellenben belterjes uton úgy egyes ember az ő tulajdonát, mint a város az ő határát megkétszerezheti, megtízszerezheti, sőt a végtelenig növelheti. Miben áll a belterjes föld nagyobbitás? Csaknem mindenki tudja, s említettük is már, hogy ez a föld termő erejének fokozásában áll.

A termés nagysága (tehát a jövedelem nagysága is) nem csupán a nagy területtől függ.

Nagyobb területhez több cselédség szükséges, kiknek koszt, tartás kell, s gyakran haszon helyett károkat tesznek (nem is említve a vesződést, bosszúságot). Nagyobb területhez több igavonó barom tartandó, melyek tápot kívánnak és gondozást, de gondozás mellett is gyakran eldöglenek. Nagyobb területhez több művelési eszközök beszerzendők, több épület építendő (cseléd-

lak, istálló, magtár, fészerek stb) s mindazokban (sőt már magában a nagyobb földterületben is) annyival több tőke fekszik; s pedig úgy fekszik a tőke azon eszközökben, építményekben, hogy nem kamatozik; nemcsak nem kamatozik, de ellenkezőleg kopik, folytonos fenntartást, ráköltést kíván s mind a mellett is vögre egyszer teljesen elromlik s új tőke befektetést kell a gazdának tennie. Mind e fokozódott kiadásoknak a termésből kellene megtérülnök. De ezeken kívül meg kellene még térülnie a nagyobb területben fekvő nagyobb tőke kamatjának is, említetlen hagyva, hogy a birtokos gazda nagyobb munkája, nagyobb gondja fejében (melyek szinte nőnek a birtok növekedésével) szinte járna valami jutalom. De a nagyobb ingatlanhoz még vetőmag is annyival több kell. De a kétannyi területnek még adója is kétannyi. Mindezekből látható, hogy mentül nagyobb a föld, annál nagyobb a teher is annak munkálásában.

És aztán megnél nagyobb a birtok területe, annál több munkaerő és elvetett mag megy veszendőbe elemi csapások idején. Pedig nagyobb területnél a valószínűség is nagyobb, hogy annak valamely részét valami kár éri. Őrzése is nehezebb annak. Nemcsak, de a mai gazdálkodás móddal, a mai szertelen föld után kapkodással szinte magunk idézzük fejünkre az elemi csapásokat, a szárazságot, a jégverést: hogy miért? s mikép? már előbbi cikkünkben említve lett, de rá még alább is visszatérünk, bár ugyan ha nem is volna tudva hogyan? s miért? mutatja eléggé az utóbbi évek tapasztalata, hogy úgy van.

De ugyancsak a mai gazdálkodás móddal, a mai csak föld után való kapkodással, vele jár a közegészségnek romlása; a mit szintén eléggé bizonyít az utóbbi évek tapasztalata. Ez pedig világos kár gazdaságiilag is. A betegség munka mulasztásnak, munkaerő csökkenésnek és sok költsékesnek válik forrásává. A süri halálozással pedig sok munkaerő semmisül meg, a gyermekekben sok rájuk fordított költség s mindennemű áldozat (miknek csak azután várhatnék kamatja) lesz oda; el is tekintve a tény erkölcsi oldalától, a bü és fájdalomtól, melyek pedig szintén erős lefokozói úgy a munkaképességnek mint az egészségnek; és el is tekintve a halálozással járó inproductív kiadásoktól.

És vögre a föld is csak oly tőke, mely lassan-lassan kopik a termésben, sőt huzamos használat után tökéletesen is elromlik. A föld is csakúgy mint a szerszám vagy épület folyton fenntartandó, megújítandó a képen; hogy a termésben tőle elvett termő erő neki visszaadandó. Két annyi földnél pedig nyilvánvaló, hogy a termő erő fenntartása is kétannyi. Ha a termő erőt teljesen elkopni engedjük, (pedig most ily uton haladunk, csak külső föld szaporítás után hajtunk, a termő erőt csaknem teljesen figyelmen kívül hagyva) akkor akár mily nagy terület is hasznavehetlenné lesz, különösen (ha mint most) bal eljárásunk következtében az időjárás is egészen kedvezőtlené válik a termelésre.

Mind ebből kiviláglik (mit fentebb is mondottunk), hogy a termés és jövedelem nagysága nem csupán a nagy területtől függ,

sőt attól kevésbé függ az, mint függ egy részt a föld termő erejétől, másrészt az időjárástól és még egy harmadik tényezőtől, melyről később lesz bővebben szó, a gazdasági vámpolitikától, t. i. melyet valamely nemzet folytat.

Ezek pedig: a föld termő ereje, sőt sok tekintetben az időjárás is az ember hatalmában vannak. A föld termő erejét az ember végtelenig fokozhatja, sőt az időjárás is az ember végtelenül mind kedvezőbbé átváltoztatni képes; ez utóbbit persze egyes ember nem, de az előbbit még egyes gazda is végtelenül növesztheti. Míg a földet kiterjedés szerint nagyobbitani még egyes ember újabb vásárlás útján — ha ugyan van rá pénze — csak képes; de az ember összesége teljeséggel nem.

(Folyt. köv.)

Nyilatkozat.

Alólirott kinyilatkoztatom, hogy a leányiskolai concert alkalmából közzétett cikkeimben a leányiskolai tanterületet sem egészében, sem annak egyetlen tagját személyében sértésem nem volt szándékom, s ha az ily értelmű magyarázatra okot adott, e fölötti sajnálatomat fejezem ki.

Szarvason, 1892. nov. 17.

Varga József.

*

Nyilatkozat.

Főntebbi nyilatkozattal kapcsolatban kijelentem, hogy a „Szarvas és Vidéke“ f. hó 13-iki számában megjelent nyilatkozatom téves információ alapult, s annak személyes vonatkozású kifejezéseimet sajnálom és visszavonom.

Szarvason, 1892. nov. 17.

Mocskónyi József

a leányiskola igazgatója.

Felhívás a vármegye gazda közönségéhez!

A békésmegyei gazdasági egyesület czél szerűnek látta a cukorrépatermelés érdekében egy „répatermelési szakosztályt“ létesíteni; azon czélból, hogy a gazdaközönségnek érdekeit e fontos ügyben is előmozdítani, ha szükséges, azt megvédeni alkalma legyen.

A szakosztály megalakulván, f. évi okt. hó 23-án ülést tartott, mely alkalommal első sorban a cukorrépa termelési szakosztály teendőit tartotta szükségesnek körvonalozni és megállapítani; kimondá ugyanis, hogy a szakosztály czélja leendő:

a) A cukorrépa termelés meghonosítása vármegyénkben.

b) A cukor és takarmányrépa rationális termelésének előmozdítása.

c) A cukorrépa termelés jövedelmezőségének fokozása. Ezáltal nemcsak a föld hozamának emelése, s általában a földművelés és állattenyésztés fejlesztése céloztatik, hanem a vármegyénkben felállítani czélzott cukorgyár előfeltételeinek biztos előkészítése is. E végből a szakosztály felől a repatermelés körébe vágó mindet ügyet és kérdést. Így a répa fajok, — különösen a takarmányrépánál, — kiválasztását, a répa művelés módját és eszközeit, a munkaerő

alkalmazását és módját, a répa felhasználását, a répatörköly és hulladék értékesítését és conserválását, a takarmányrépamag termelését és kísérletezést stb. Az utóbbi kiterjed:

1. A művelésre. Föld előkészítés, szántás, vetés, kapálás, egyelés, halmozás, kiszedés, szállítás és értékesítés módjaira és eszközeire. Megfigyelés tárgyává tétetnek a különböző gépek, eszközök, s a jóknak és viszonyainkhoz alkalmásaknak bizonyultak terjesztetnek, s a gazdaközönség figyelmébe ajánlatnak.

2. A trágyázásra. Különösen a műtrágyák alkalmazása tétetik tanulmány tárgyává.

3. A termelési és művelési viszonyokra. Feles, harmados, házi, szakmány és napszámos erővel való művelés.

4. A talaj tanulmányozására.

Ezekon kívül kiváló figyelem tárgyává teszi a szakosztály a termelők viszonyát a gyárosokkal szemben, s így a gyári szerződések feltételeit is, valamint a gyárosok és termelők között felmerülő viszonyok elintézését is.

Feleslegesnek tartjuk ma már, midőn vármegyénk minden vidékén nemcsak kísérletek, de nagyobbmértvű termelések is történtek, a cukorrépa termelés hasznos voltáról hosszasan beszélni, legyen elég csak annyit jegyeznünk meg, hogy azoknak, akik a cukorgyárak részére kisebb-nagyobb mérvben termeltek, épen nem volt okuk ezt megbánni, de nem is lehetett, mert — dacára az utóbbi éveknek — ezen növény termelésére alkalmasnak épen nem mondható-idejárás voltát, mégis 80—150 forint bruttó bevétellel jutalmazta kis holdanként a gazda táradozását, mely összegből, ha a művelési költséget, a vetőmagot, beszállítást leütjük, még mindig oly szép tiszta jövedelem marad, hogy egyéb előnyöktől eltekintve is, minden gazda meglehet azzal elegendve annál is inkább, mert főterményünk, a buza tiszta hozama is messze maradt attól!

De a mostaninál még előnyösebb kilátásaink is nyílnak azon esetben, ha a cukorrépa termelésébe mélyebben bele megyünk, mert az utóbbi időben — tekintettel cukorkodásunk röpánkra, — élénk mozgalom indult meg egy nagyobb szerű cukorgyárnak vármegyénk területén leendő létesítése érdekében, s miután ezen mozgalom élén vármegyénk egyik, — a közgazdaság fejlődése iránt melegen érdeklődő — ifju főúr vagy birtokosa áll, nincs okunk kételkedni, hogyha a cukorgyár üzeméhez első sorban megkívántató cukorrépa mennyiség termelésére gazdaközönségünk vállalkozik, ezen mezőgazdaságunk jövőjére oly nagy horderejű eszme létesülni is fog, s ez által mezőgazdaságunk oly kedvező lendületet veend, melynek haszna kiszámíthatatlan; de épen azért, hogy ezen vármegyénk mezőgazdaságát, jószágtenyésztését és munkáviszonyait kedvezőbbé, s illetve jövedelmezőbbé átalakító eszme létesülhessen, szükséges, hogy gazdaközönségünk saját jól felfogott érdekében is kezdje meg a cukorrépa termelés módzatainak megismerését, s hogy ezáltal meggyőződést szerezhessenek a kételkedők, a cukorrépa termelésnek tagadhatatlanul hasznos voltáról.

Ez alkalommal, a midőn a cukorrépa

termelésre a gazdaközönség figyelmét felhívni óhajtjuk, csak arra figyelmeltetjük a termelni szándékozókat, hogy még most készítsék elő a répa alá használandó földet annyiban, hogy azt 25—32 cm. mélyen felszántásák.

A békésmegyei gazdasági egyesület répa termelési szakosztálya bárkinék és bármiben szívesen áll szolgálatára, s nemcsak felajánlja e téren minden tekintetben szolgálatait, de, egyszersmind fel is kéri a gazdaközönséget, hogyha bármiben aggályai lennének, a vagy a termelés körüli teendőkre nézve óhajtana tájékozást szerezni, szóval minden idevágó kérdésemben, szíveskedjék, akár a szakosztály alulírt elnökéhez, akár a gazdasági egyesület titkárához, — ki egyszersmind a szakosztálynak jegyzője is, — fordulni, s ők a legnagyobb készséggel nyújtanak felvilágosítást, B.-Csabán, 1892. november hó.

Zlinszky István. Dr. Zsilinszky Endre,
sz. oszti. jegyző. sz. oszti. elnök.

Felhívás előfizetésre.

Az ötödik évi negyed elején új előfizetést nyitván lapunkra, kérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek azt mielőbb megújítani, nehogy a lap küldésében zavar támadjon.

Elfizetőink az új évnegyedről kezdve a következő kedvezményekben részesülnek.

Egész éves előfizetők. A ki egész évre előfizet és az előfizetési összeget (5 frt) egyszerre küldi be: az a „Budapest” 1893. évi képes naptárát, ezenkívül egy díszes hármás színnyomatú fali naptárt egészen ingyen kap.

Féléves előfizetők. A ki félévre fizet elő s az előfizetési összeget (2 frt 50) egyszerre küldi be: az a „Budapest” 1893. évi képes naptárát ingyen kapja.

Negyedéves előfizetők. A ki negyed évre fizet elő s az előfizetési összeget (1 frt 25), egyszerre küldi be: az az 1893. évi kis. képes naptárt kapja egészen ingyen.

A naptárak bérmentes elküldése végett, minden rendelő szíveskedjék a naptárért 10 kr. portóköltséget az előfizetés megújításánál beküldeni.

Műtatványszámokat kívánatra ingyen küldünk.

Czém, a melyen az előfizetések küldendők:

A „SZARVAS ÉS VIDÉKE”
kiadóhivatala.

MI UJSÁG?

— Az új kormány. Alig néhány napi keresés után Wekerle Sándor miniszterelnök megtalálta az új férfiakat, kikkel az új kabinetet megalakította. Igaz, hogy nem kellett messzire mennie, mert hisz ott voltak a régiek. Csáky, Szilágyi, kiknek mindegyike egy-egy oszlopa a szabadelvű eszméknek, szerencsére az új kabinetben is megmaradnak, és csak két tárczát helyeztek új kezekbe: a belügyit és a király személye körüli tárczát. Az utóbbit Tisza Lajos grófra bízták. Ez állás igen alkalmas volna a hazafiúi érények érvényesítésére. A másik új tagja a kabinetnek Hyeronimi Károly, kit csak nem rég neveztek ki a főszámvevőszékhez elnökké. Erről az állásról Hyeronimi lemondott, dacára annak, hogy nyugodtabb és

biztosabb a miniszteri állásnál, anélkül, hogy fizetés dolgában rosszabbul volna dotálva. A számvevőszék elnöke miniszteri fizetést buz és állásától el nem mozdítható. De Hyeronimi mindazáltal meghozta az áldozatot és lemondott arról a hivatalról mert nem akarta magát kivonni ama kötelességek alól, melyeket a nemzet, minden hazafira kívárt. — Az új miniszterium tagjai a következők: Miniszterelnök és pénzügyminiszter: Wekerle Sándor. Kereskedelmi miniszter: Lukács Béla. Belügyminiszter: Hyeronimi Károly. Igazságügyminiszter: Szilágyi Dezső. Földművelésügyi miniszter: Bethlen András gróf. Honvédelmi miniszter: Fehérváry Géza báró. Vallásügyi miniszter: Csáky Albin gróf. Horvátminiszter: Josipovits Imre. — A szabadelvű párt nagy meglepéssel vette az új kabinet megalakulását. Wekerlénék igen nagy a népszerűsége az országban. Még az ellenzék is kedveli s elősmeri érdemeit melyek pénzügyminiszterségéhez fűződnek.

— Mit várhatunk az új miniszteriumtól? Lesz tehát polgári házasság, zsidó recepczió és polgári anyakönyvvezetés. Ha egy keresztény ifjunak megtetszik egy csinos zsidó nő elveheti ha akarja és nem lesz kénytelen érte magát agyonlőni. Nagyon sok gazdag zsidó leány van az országban akiket külföldi gazdag zsidó legényeknek szántak — pénzükkel együtt. Ezentúl itthon maradhat a leány is meg a pénze is. Van keresztény legény elég aki nem veti meg az ilyen szerencsét, mert mindenképpen boldog lehet általa. Ha szentesítve lesz a törvény, a polgármesterek vagyis a hatóságok fejei fogják kimondani a házasság érvényességét. De aki akarja esküvéje napján kiveheti magának a pap áldását is. Törvényes házasságot azonban csakis a törvény képviselői előtt lehet kötni s csakis ez lesz a felekre kötelező. Az vallászabadság elve is ki fog mondatni, a nazarénus atyának terjeszthetik hitüket a papok bosszujára. Mindez meglesz! mondjuk, csak az a kérdés hogy — mikor?

— Eljegyzés. Jancsó József kasznár ur (gr. Waldeck uradalom, Tisza-Rott, veres tinya) eljegyzette (zv. Medveczky Adolfné) bájos és művelt leányát Lujzát.

— A városi virilista képviselők megjegyzéke a városházán közszemlére van kitéve.

— Róma fenyegetése. A Vatikán hivatalos lapja „Moniteur de Rome” a következőket írja: Magyarország veszedelmes játékot üz. Ha kulturharcot akar, az egyházat részen fogja találni. Az egyház fegyvere a dogma, a melyet a liberálisok hiába feszegetnek. A Vatikán eddig türelmes volt de ha a magyar kormány átlépi a Rubikont, magának tulajdonítsa a következményeket.

— Csillag hullás e hó 27-én ujra látható lesz mi nálunk is, nagyon érdekes égi tüzemény leendő tiszta felhőtlen éj lesz.

— Dobos Adolf az ügyes veterán tánczmester f. hó 12-én táncpróba-bált rendezett, melyen különösen a körmagyar tánc tűnt fel. A mulatság egyébként is sikerült, hajnalig tartott.

— A szarvas-mezőhegyesi vasút építéséhez végre valahára megkezdtek az előkészületeket. A vállalat mérnökei most a terep fölvetelét eszközlik, s illetve karókkal jelzik a vasút útját a irányát s a munka nagyobb része már el is készült. Az építési iroda Orosházán van elhelyezve, innen fogják az építési munkálatokat vezetni.

— **A jövő évi általános adóösszeírás** a vármegye minden községében megkezdett. Az összeíró bizottságoknak ezuttal több dolguk van, amennyiben a házakat, illetőleg azok lakrészeit újonnan számba kell venniük és minden házbérre vallomási ívet begyűjteni, miután a három évi kivétési ciklus lejárt, és az idei házbérjövendők leendő a legközelebbi három esztendei megadóztatás alapja. A nagyobb megyei községekben, mint Gyulán, Csabán, Orosházán és Szarvason az összeírás egy pénzügyigazgatósági kiküldött tisztviselő közreműködése mellett történik.

— **Új szakiskola Marosvásárhelyen.** A marosvásárhelyi épi- és agyagipar tanfolyammal kapcsolatos állami fa- és fémipari szakiskolát a napokban nagy ünnepélyességgel nyitották meg.

— **Bécsben** két feltűnő iker nővér a legnagyobb újdonság, az illetők Csehországi születésűek, körülbelül 15 évesek, s egy élelmes francia impressario birtokában vannak, az ikrek felső testrészeik egészen kifejezett, egy hassal bírnak, hátgerinczük van az altást felett összenőve, s két lába van mindegyiknek, a mint állítják testök el nem választható s ha az egyik elhal a másik csakhamar utána hal.

— **Százhusz lövés egy perc alatt.** A hadsereg mostani fegyvesének feltalálója, Mannlicher Ferdinand ismét egy új puskát talált fel, a melylyel 120-at lehet löni egy perc alatt. Az új puska titka a zárócsap automatikus szerkezetében rejlik. A mostani Mannlicher-puskánál a zárócsapot minden lövés után kézzel vissza kell húzni. Az új puskánál a zárócsap minden lövés után magától visszatörlődik, az üres töltéshüvelyt kidobja, újat tol a helyére s azután ismét visszatörlődik. Így lehet kilöni mind az öt töltést, sőt Mannlicher úgy akarja berendezni a puskát, hogy ne öt, hanem nyolcz töltés legyen egyszerre benne. A feltaláló maga is elismeri, hogy a fegyver csöve gyors tüzelésnél kissé átmelegszik, de nem annyira, hogy a puska hasznavehetetlenné válnék. Mannlicher új találmányát már bemutatta a bécsi műszaki katonai bizottságnak; több külföldi állam katonai attachéja szeretett volna részt venni a próbálásokon, de Mannlicher nem hívta meg őket.

— **Tüzeset.** tegnap reggel fél 6 órakor a második tizedben, Kovács Pál-féle ház kigyuladt, a tüzet Deutschmied János derék postaszolga vette először észre, ki a tűz tovább terjedését megakadályozta, a szép tett nem szorul dicséretre.

— **Stefánia özvegy trónörökösne papagálya.** A „Gil Blas“ című lapban

olvassuk: „Sajátságos per folyt le közelébb Bécsben. Az udvar papagályáról van szó, mely papagályt Stefánia főhercegnő vásárolta egy iparostól, ki azt állította, hogy a madár list nyelven tudja elmondani a „Pater noster“-t. A főhercegnő száz louis d'ot fizetett a papagályért, miután előbb személyesen meggyőződött arról, hogy a madár ugyan jól tudja az imádságot. De a madár aint bekertült a császári palotába, többé egy hangot sem adott. Először azt hitték, hogy ezt a hallgatagságot a félőkség okozta, de csakhamar meggyőződtek arról, hogy a dolog egészen másképpen áll. Az iparost ugyanis beperelték s a per folyamában kiderült, hogy az illető hasbeszélő volt s magamondotta el hat nyelven az imádságot, utánozva a papagályt, melyet csak arra tanított meg, hogy míg ő beszél, a száját folytonosan tátogassa.

— **Szerencsétlen kabinet.** A „Times“ levelezője a napokban meglátogatta Apponyi Albert grófot, hogy megkérdezze véleményét az új kabinetéről. A gróf, a többek közt, a következőket mondotta a világlap tudósítójának:

„Nem vagyok babonás, s ha Kálmán király meg nem előz, úgy bizonyára én mondom azt, hogy: de strigis quae non sunt, nulla questio fiat.“ S még is előtelettel vagyok a 13-as szám iránt. Hígyje el uram, a 13-as szám, átkozott szám. Nem ülök olyan asztalhoz, a hol 13 teríték van; hiszen ön tudja, ha nem tudja, kérdezze meg Fraknoi Vilmos történet tudóstól, hogy Endre nápolyi király, mielőtt meggyilkolták, lakomán vett részt, a melyre tizenhárom főnemes volt hivatalos. És a tizenhárom szám az új kabinet szerencsétlensége.

— Bocsánat veté közbe a levelező, nem tudom igaz-e, de a közjogból azt tanultam, hogy Magyarországon tiz a miniszterek száma, vagy kilencz, de soha sem tizenhárom.

— Igaz; de a miniszterelnök neve, az igazságügyminiszter neve, a honvédelmi és földművelésügyi miniszterek nevei! A betű öl, még kabinetet is öl.

Apponyi gróf krétát vett ki a zsebéből s egy nemzeti szintű táblára számokat írt, 1-től 13-ig; a számok alá, Wekerlének, Szilágyinak, Fejérvárynak, Bethlen Andrásnak neveit.

Körülbelül így:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
W	e	k	e	r	l	e	S	á	n	d	o	r
S	z	i	l	á	g	y	i	D	e	z	s	ó
F	e	j	é	r	v	á	r	y	G	é	z	a
B	e	t	h	l	e	n	A	n	d	r	á	s

Apponyi grófnak ragyogott az arca. — Nos uram, hiszi e most már, hogy az új kabinet boldog lesz, ha csak 13 napig tarthatja is magát?

A levelező komoran s mély meghatottsággal tekintett a grófra.

— Gróf ur! nyugte fuldokló hangon, hány p-vel írja nevét?

— Kettővel.
A levelező felugrott, megragadta a gróf kezét:

— Uram! esdeklott s könnyei megereedtek, vonja risza az egyik p betűt. Még nem késő!

— Nem tehetem! válaszolta a gróf meghatottsággal, vegyes csodálkozással.

A „Times“ levelezője elkérte a krétát a gróftól s ezt írta a táblára:

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.
A p p o n y i A l b e r t

— Végem van! Kormányképtelen vagyok! kiáltotta a gróf, s futott a nemzeti párt körbe, hogy lemondjon kormányalakító szándékáról, örökre.

— **Egész selyem mintázott Fouliardokat** méterenként 85 krtól egész 4 frt 65 kraj (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállít házhoz szállítva, postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyár Zürichben.** Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 krajczáros bélyeg ragasztandó.

Felelős szerkesztő:
Nyiri Elek.
Kiadó és laptulajdonos:
Sámuel A.

Nyilttér

EPILEPSIA
(nehézkór)
visszaesés nélkül gyógyítható

Ezerek bizonyítják a tudomány e csudálatos sikerét,
Kimerítő értesítéseket, mikhez válaszbélyeg melléklendő, a következő címre kéretnek:

„Office Sanitas“, Paris
30, Fauburg Montmartre.

H I R D E T É S E K.

Minden kiállításon legmagasabb kitüntetésekert nyert
GRÓF

ESZTERHAZY COGNAC

mely tiszta borból készül és ezért a közönség legkedveltebb itala,

MINDENÜTT KAPHATÓ

BUDAPESTI ÁR

Több mint 100 szoba berendezést folyon készletben van.

Butorvevők figyelmébe

5 évi jótállás mellett árusítatnak : Bámulatos olcsó áron !
Részletfizetésre is, havi és negyedévi törlesztés mellett.

Van szerencsém a n. é. vidéki közönségnek szives tudomására hozni, hogy a SAJTÓS-féle házban (a „Csongrádmegyei takarékpénztár” mellett) levő

KARPITOS- és ASZTALOS- BUTOR-BAKTARAMBAN

dus választékban tartom a jelenkor minden igényetnek megfelelő saját készítményű, fényezett és fénytelen (matt) kárpitos és asztalosmunkákat, melyek csakis nálam, mindenkor a legjutányosabb áron és előnyös rátafizetésre is kaphatók. Olcsó árak valamint szilárd és pontos kiszolgálásról kérem, hogy mindenki magának meggyőződést szerezzen,

Egy diván 15—150 frtig
Valódi Thonet-féle nádszék párja . . . 4-80-tól feljebb
Egy teljes hálószoba berendezés, fényezett diófából, faragványnyal, mely áll 2 schiffon, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény 1 db mosdószekrény és tükörből 115—300 frtig.
Egy teljes hálószoba matt természetes faragott fákkal . . . 225 frtől feljebb
Egy ebédlő szoba, faragott matt 100 frtől feljebb
Egy salon garnitúra,

selyemből kemény fákkal, faragott . 140 frtől feljebb
Egy garnitúra, kemény fákkal, préselt Hochfior plüss . . 130 frtől feljebb
Egy ripsz garnitúra kemény fából finom 110 frtől feljebb
Egy ottomán, bőrből vagy szőnyegszövetből 30 frtől feljebb
Továbbá: mindennemű tükör fogasok, állványok, künböző asztalok és disztárgyak, márványos teaasztal vagy játékasztalok; ugyanint ebédlő kredencz márványnyal vagy anélkül, jutányos áron kaphatók.

A n. é. közönségnek az eddigi bizalomért köszönetet mondva, kérem, hogy a jövőben is üzletemet nagyrabecsült pártfogásában részesíteni sziveskedjék.

Vidéki megrendeléseket pontosan és jutányosan teljesítünk.

A csomagolást nem számítjuk be.

Tisztelettel:

Fábián Armin,

kárpitos és asztalos butorkereskedő Szentesen.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a liferálásokból kimaradt **3000** darab nagyszerű, ugynevezett,

„HUSZAR” lo-pokrócz

gyors pénzsükség miatt a gyári áron alól adatik.

Ezen kitünő pokróczok 190 cm. hosszúak és 130 cm. szélesek, színes csikokkal vannak ellátva

vastag mint a deszka, meleg mint a bunda.

darabja || párja
1 frt 68 kr. || 3 frt 30 kr.

finomabb urasági löpokróczok vastag meleg színes kivitelben

darabja 2 frt 50 kr.

Továbbá 1000 drb. finom meleg téli vastag

férfi polgár kabát

minden színben és nagyságban

CSAK 2 FORINT.

Minden tárgy csak 95 kr.

- 1 bronz óra pontos szá-6 törülköző, erős szőbelyözésű jól járó bel-vésű, méter hosszú fesszerkezettel 95 kr. hértett minőség 95 kr.
- 1 aranzozott óraláncz, 1 drb. fin abrosz v. azfinom tömör disz-eson-taiterítő, fehér v. szígelekkel 95 kr. nes kivitelben 95 kr.
- 1 hét negyed nagyságú 1 div. kiállítású szép finom, meleg téli női színtű kész nagy ágy-nagykendő rojtal 95 kr. terítő rojtokkal 95 kr.
- 1 téli sapka, göndör se-2 drb. szép nagy szalonlyem asztrakán imitálti-gyertyatartó, fin. britt. óból bélelve 95 kr. ezüst kivit. 95 kr.
- 12 drb. zsebkeendő, fi-6 drb. evőkanál. örvöke-nom színes segély meg-mint az-züst maradandó nagyk. 95 kr. do, Phöniceból 95 kr.
- 1 drb. selyem fejre való 6 drb. villa, örvöke-kendő minden szín. 95. mint az ezüst fehér ma-1 műtájték pipa, dob. radandó, Phön. 95 kr.
- ezeni, makra, csit. és 3 drb. asztali kés, erős, Rákóczi alakú 95 kr. tartós, aczél ponge ezüst-1 valódi tájték szivar-tos nyellel 95 kr.
- ezigaretta szipka bá-12 drb. kávéskanál ha-sony t-ekben 95 kr. sonló 95 kr.
- 6 pár férfi harisnya, me-1 drb. levestedő ragy-leg, téli, erős és tartós, kanál 95 kr.
- minő-égül 95 kr. 1 női alsósoknya, me-6 asztalkendő, fehér leg téli, diszkotésú ki-vagy színes kivitelben vitelben csikokkal 95 kr. kellő nagys. 95 kr.

Megrendeléseket postautánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöl a

Bécsi áruház a „magyar koronához”

Wien, Margarethen, Rüdiger-gasse 19.

Uj! ÓRIASI TRÉFA! Uj! Feltűnést keltő!

A bűvösség csak játék mellette igen pikáns és élvezes

KÉPEK!

Chieniai uton előállítva, melyek megjelennek és eltűnnek. Használati utasítások hozzáadottnak.

Ára 10 drb. kivilágított . . . 1 frt 10 kr.

” 50 ” ” ” ” ” 5 frt — ”

Szétküldés postautánvétellel vagy az összeg előleges beküldése mellett hármentve Osztrák-Magyarország és a Német-birodalom minden postaállomásához.
SPIELMANN HENRIK, Wien-Fünfhaus.

Máriaczei Gyomoroseppok

nagyszorosan báznak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, háza lehetet, felfútság, savanyu felbőgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult lejtőjénél, a meenyiben és a gyomortól származott, gyomortulterholásnál ételökkel és itallalokkal, gillisták, májbajok és hámoroldásnál.

Említtett bajoknál a **Máriaczei gyomoroseppok** évek óta kitünőnek bizonyultak, a mit száa meg azaz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg Ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi foraktár:

Főrök Jozsef gyógyszerháza

Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtakintani! Csak oly esoppakat tessék elfogadni, melyeknek burkolatára világ szalag van ragasztva a készítő aláírásával (G. Brady) és ezen szavakkal: „Valódságot bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomoroseppok** valódián kaphatók.

Szarvason: Bugyis Andor gyógyszerháza
Kunszentmártonban: Szilárdffy Károly, és Remetey Dezső gyógyszerháza. 43--1

TISZTA VÉR

az egészség.

Titkos betegségek, szemölcsök, bőrkiütések, sápkór, általános ernyedés és gyengeség megszűnnek tiszta vér mellett. Módszerünk használatánál gyökeres eredményt biztosítunk.

Tudakozódásokhoz válaszbélyeg melléklendő. Czim:

„Office Sanitas“, Páris

30, Fauburg Montmartre.

VIRÁG CSOKROK

minden alakban jutányos áron, díszes kivitelben bármikor kaphatók.

Dolesch Vincze

városi kertésznél.

Hirdetmény.

Egy szecska vágó járgányal eladó. Megtekinthető s megvehető alólírottnál. **B e l i c z e y - u t.**

Szarvas, 1892 november 5.

özv. Ponyiczky Györgyné.

SPIELMANN HENRIK BÉCS

XV. Fünfhaus Schönbrunnerstrasse 44. Würfelgasse 2.

Sürgönyezim Spielmann Bécs Fünfhaus.

Vagyok bátor a m. t. közönség figyelmét az én új

Intenziv világító készülékeimre

felhívni. Ez egy igen czélszerű találmány, valóban használható, nem játékszer vagy szédelgés; minden más mellékiadás nélkül mindig használható. —

folytonos intenziv világításér anélkül, hogy meggyújtatnék kezességet vállalok.

Minden homályt rögtön tűzveszély nélkül megvilágít.

Különösen alkalmas: raktárak, padlások, magtárak, csürök, pinczék, chemiai gyárak, szesz- és serfőzdek, malmok, ólak, bányák stb.- s általában oly helyeknek megvilágítására, hol gyufát használni nem kellene vagy nyílt lángnak égni nem szabad.

A hajózásnál, vaspályáknál és hadi technikai czélokra az Intenziv-világító-készülékek már szintén nagy menységben használatnak.

Egy intenziv világító készülék ára a világító anyaggal együtt

5 FRT. 50 KR. VAGY II KORONA.

Egy évi jótállás.

Nagybani vásárlás mellett árengedmény.

Ugyanez kicsinyben; igen alkalmas zsebben hordható

Intenziv világító készülék.

Hathavi intenziv világításért kezességet vállalok. Gyufa használása nélkül homályban folytonosan tesz szolgálatot. Kezelése szintén veszélytelen! Nem tűzveszélyes! Kipróbált kétségtelen biztonság!

Enek ára darabonként készpénzben 2 frt 30 kr. - 4 korona 60 fillér Bécsből szállítva csomagolással együtt.

Különösen alkalmas ezen kisebb- világító készülék betegszobák, kórházak gyermekszobák, úgy szintén lépcsőházak, folyosók, árnyékszékek stb. megvilágítására.

Legkevesebb 12 prb. vásárlásánál adok 10 százalék árengedményt és 2 százalék cassascontót.

Postautalvány mellett megrendelésre rögtön küldjük bérmentve postán vagy vasuton. Nehány városban, mezővárosban helységben bizományba is adok.

Európa minden helyére, posta, vasut és hajó állomásaira póstai vagy vasuti utánvétel mellett küldök,

Megrendeléseket tettek az alább írott Uraságok intézetek és vállalatok:

Pöh. laboratórium Trzynietz, Schlezia.	Csász. és kir. Szab. Schvertberger Gözmalom Kir. Sobányak Tordán.
Gróf Thun Salom. serfőzde Hainpach,	Prenthoff malmalom (Badkersburg)
A cseh kir. országos tébolyda Prága.	Technikai kefégyár Colberg.
Dr. Svetlin Vilmos. gyógyintézete Bécs	Streicher Lajos-féle Uradalom Aranyos M.
Városi Kórház Mostar (Herzegovina)	Lips Károly-féle gyár Nürnbergben.
Városi kőzraktárak Miszlovicz	Waldeck és Wagner Prága.
Franklin társulat Budapest	Salin herceg Blauskó, Mähren.
Grófi Uradalom Aranyos Megyes	dr. Pétykó Gyula Sándor szerb kir. orvosa.
	Schumits Th. cs kir. vezérőrnagy Baden N Oe.
	Dr. Karl Ziskó tanár Szt. Péter.
	Tatay Miklós Sárköz Ujlak (Szatmár megye)
	Sacher Ferencz orv. Lichtenstadt Cseh ország.
	Dr. A. Birnbraumer tanár Graz.
	mintegy 5000 megrendelő ezeken kívül.

N. B. A már huzamosabb ideig használatban levő Intenziv-világító- készülékek megtöltése igen jutányos áron eszközöltetik és az intenziv világításért ismét 1 évi illetőleg 6 havi kezességet vállalok

N. B. A már huzamosabb ideig használatban levő Intenziv-világító-készülékek megtöltése igen jutányos áron. eszközöltetik és az intenziv világításért ismét 1 évi illetőleg 6 havi kezességet vállalok.

SZARVAS

Csakis a valódi KORONA petroléum a legjobb és
szájtalan

Kapható Réthy Sándor fűszer és csemege-
kereskedésében.

Horodovtelnél fél frt engedély 20% gönygysuly engedmenyel házhoz szállítva.

Korona petroléum 1 liter . . . 18 krajczár
Szalon . . . 16 krajczár
Belföldi . . . 15 krajczár

RÉTHY SÁNDOR

tisztelettel:

Bátorkodom tehát a n. é. vevőköntség szives figyelmét az alant jelzett előnyös petroléum árakra felhívni s b. megrendelésükért esedezni.

„KORONA PETROLÉUM.”

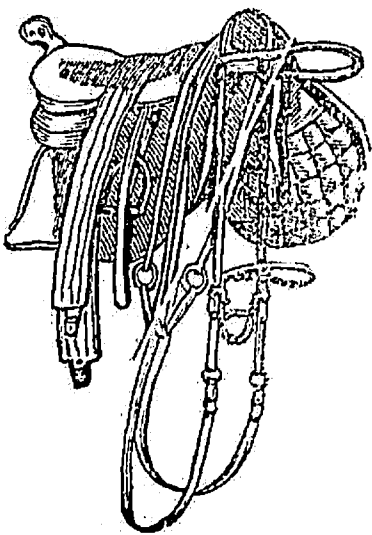
nygy minőségben mint árban pótolja a

CSÁSZÁR PETROLÉUMOT

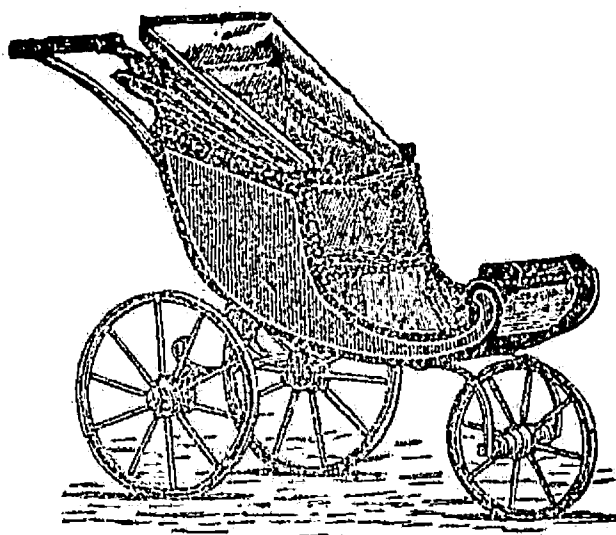
Van szerencsém a n. é. közöntség szives tudomására juttatni, hogy az ősi idény behálával szerencsés voltam egy oly petroléum beszerzéséhez jutni a mely árny az eddig d r á g á n beszerzett

PETROLÉUM FŐRAKTÁR

Flechs Zsigmond
nyerges és kárpitos
Bécs, II Tempelgasse 4.

Legjutányosabb és legolcsóbb
bevásárlási forrás, mindennemű
kárpitos munkáknak
diszítésére vállalkozik

Vidéki megrendelésekhez kívá-
natra munkásait kész szolgálatra ki
is küldheti.

Jó munka és izléses kivitelért
garantíroz

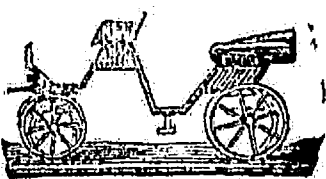
Ajánlja legszolidabb és legol-
csóbb bevásárlási és kijavittatási mű-
helyét és mindennemű

kocsi és kárpitos

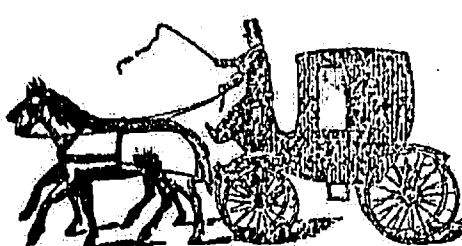
munka elkészítésére vállalkozik.

Batárokat kárpitos áthuzattal fi-
nom és legjobb posztóból csinosan
kiállítva 60 frt. feljebb.

Vidéki megrendeléseket leg-
gyor sabban és legpontosabban
eszközöl.

6—12

Magyar Francia biztosító rész-
vénytársaság Budapest.

Elfogad biztosítási ajánlatokat :
élet, tűz, jég és balesetekre. Bizto-
sítási feltételei és díjszabályzatai
mindazon elveket magukban foglal-
ják, melyeket a biztosítási számítások-
nak alapjául szolgáló tudomány mai
előre haladott állása lehetségessé tett
s ezek által a lehető legnagyobb elő-
nyöket nyújtja a biztosító közönség-
nek kiváló figyelmet fordít a közjólét
szempontjából rendkívüli fontosság-
gal bíró életbiztosítási ágara hogy
ezt a szerényebb anyagi viszonyok
között levők körébe is meghonosítsa
az összes hazai társaságok között el-
sőül vezette be az életbiztosítást heti
10 krajczáros befizetéssel.

A társaság kezességi tőkéje
meghaladja a hét millió forintot.

Az 1880—1890 években kifizetett
kártérítések összege ötven millió
forint.

Képviselőség Szarvason :
Réthy Sándor urnál.